

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uradništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izjave razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čakovni račun št. 11.400

Interpelacija dr. Nikiča in tovarišev

Odmev šoda JRKD v Nišu

»Na banovinski konferenci JRKD v Nišu dne 8. maja so bile podane zanimive politične izjave tako s strani predsednika vlade dr. Marinkoviča kakor od njegovega ministrskega tovariša Juraja Demetroviča. Vi, gospod predsednik, ste v svojem govoru v Nišu avtentično izjavili sledeče: »V naši državi obstoja osnovni problem, ki je bolj važen od vseh drugih, ker so vsi drugi odvisni od njega. To je vprašanje, če hočemo edinstveni narodni in državni unitarizem, ali če hočemo federacijo ali separatizem. Dokler se ta problem ne reši, dokler so v naši državi elementi, s katerimi je treba v javnem življenju računati in kateri v načelu niso za narodno in državno edinstvo, se, bratje, mi ne moremo razločevati po drugih temeljnih načelih. To prvo osnovno vprašanje se mora vzeti z dnevnega reda. Narod je treba enkrat pozvati, da pošteno o tem vprašanju glasuje in ne o 99 drugih vprašanjih, ki so stranskega pomena.«

Interpelantje nadaljujejo: »Mi se Vam zahvalujemo, da ste se v svojem govoru izjavili proti političnim grupacijam na zgodovinski, verski ali plemenski podlagi, čeprav za to niste navedli nobenih posebno prepričevalnih niti logičnih razlogov, in da ste vendarle napravili aluzijo na vojno od leta 1912 do 1918, aluzijo na del srbijskih politikov in srbijskih strank, aluzijo na velike vojne žrtve, doprinese v treh srbskih vojnah, in te Vaše izjave so senzacionalne in velikega političnega pomena. Čeprav imamo od 3. septembra lani ustavni zakon, s katerim je Nj. Vel. kralj dal naši državi državno ureditev, ste Vi, gospod predsednik kraljevske vlade, uradno izjavili, da državna ureditev še ni dovršena in da obstoja v naši državi še vedno odprto vprašanje njene notranje ureditve, da se mora to vprašanje vzeti z dnevnega reda z ljudskim glasovanjem. Tako ste izjavili, da mora narod s poštenim glasovanjem odločiti, ali je za unitarizem ali federacijo.

S tem ste Vi prvi od vseh uradno otvorili ustavno vprašanje naše države in med drugim tudi postavili v prvo vrsto vprašanje visoke politike, kakor ustavno vprašanje imenuje minister Vašega kabineta Juraj Demetrovič. Mi popolnoma izražamo svojo soglasnost s tem, da bi bilo še časa, da narod na pošten način glasuje, in mi z neprikritim veseljem pozdravljamo Vaše razumevanje, da mora narod sam odločiti, ali hoče federativno ali kako drugo državno obliko. Med tem, ko smo mi čitali ta Vaš govor in razpravljali o nekaterih mislih, ki jih vsebuje, smo morali na drugi strani čitati tudi govor Vašega namestnika g. Juraja Demetroviča, ki je avtentično izjavil v Nišu tako-le: Bratje in prijatelji, ne živi se od državne ureditve. Mi smo več ko 10 let razpravljali o tem, ali naj imamo unitarizem ali fe-

deracijo. Bratje, vse to so postranska vprašanja in veliko manj važna od vprašanja, kako naj narod živi. Če bi mi zopet enkrat začeli razmotrivati o tem, kako naj naša država izgleda, potem bi izgubljali čas in drugi narodi bi mimo nas napredovali. Smatram, da je vsakdo, ki prinaša ta vprašanja visoke politike v javnost, sovražnik našega naroda.«

Ko smo to izjavo g. ministra Demetroviča prečitali in potem proučili oba govora, Vašega in njegovega, nas je presenetilo diametralno nasprotno razumevanje najosnovnejših problemov naše države in njihove važnosti:

1. Predsednik kraljevske vlade zatrjuje, da je najvažnejše vprašanje naše države, ali hoče narod unitarizem ali federacijo, dočim kmetijski minister govori, da je to vprašanje brezpomembno.

2. Predsednik kraljevske vlade trdi, da mora narod s poštenim glasovanjem urediti vprašanje državne ureditve, medtem ko kmetijski minister na to odgovarja, da bi takšno reševanje tega vprašanja pomenilo samo zgubljanje dragocenega časa.

3. Predsednik kraljevske vlade nadalje uradno postavlja na dnevni red vprašanje državne ureditve in pravi, da se mora ravno to vprašanje pred vsakim drugim spraviti z dnevnega reda, medtem ko kmetijski minister proglašja vsakogar, ki govori o notranji ureditvi države — pa če je to sam ministrski predsednik — za sovražnika našega naroda.

Kako so na ta način, gospod predsednik vlade, člani kraljevske vlade mogli na javnem zborovanju in ne v narodni skupščini sprožiti ta vprašanja o državni ureditvi? Narodna skupščina bi se mogla na podlagi teh vprašanj orientirati. Mi Vas zato prosimo, da nam v narodni skupščini na to interpelacijo izvolite odgovoriti:

1. Ali Vi tudi po govoru člana Vašega kabineta g. Juraja Demetroviča vztrajate pri tem, da je najosnovnejši in najvažnejši problem naše države, katero Vi upravljate, vprašanje njene notranje ureditve?

2. Ali še vedno vztrajate pri tem, da mora to vprašanje notranje državne ureditve spraviti narod sam z glasovanjem z dnevnega reda, da na ta način pove, ali je za federacijo, ali za kako drugo državno ureditev?

Ako, gospod predsednik, ostanete pri vseh svojih prvotnih in pravih razumevanjih, ali mislite, da smete še nadalje ostati na čelu kabineta, v katerem je minister g. Juraj Demetrovič, odnosno, če mislite, da lahko v Vašem kabinetu ostane še naprej minister g. Juraj Demetrovič, ki je Vaše razumevanje o ljudskem reševanju najvažnejših jugoslovanskih državnih problemov v Vaši prisotnosti imenoval izgubljanje dragocenega časa in Vas kot uradno osebo imenoval za sovražnika našega naroda?

Interpelacija Konvenciji je bila sprejeta. Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri dopoldne z dnevnim redom: kliring z Avstrijo in Švico.

LETINA NA KORDUNU UNICENA.

KARLOVEC, 10. junija. Nevilhte s točo so te dni popolnoma uničile posveke in sadno drevje v vojniškem in v okoliških okrajih. Ponekod je uničeno vse. Banska uprava je odposlala posebno komisijo, da preceni škodo in predlaga pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Program pariškega sestanka

Prihod Macdonalda in Simona v Pariz — Razgovor o lozanski konferenci, razorožitvi in pomoči Podunavju

PARIZ, 10. junija. Sestanek angleškega ministrskega predsednika Macdonalda in zunanjega ministra sira Simona s francoskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom Herriotom v Parizu se pričakuje z velikim zanimanjem. Kakor zatrjujejo, se bodo na tem sestanku obravnavala vsa vprašanja, ki pridejo na dnevni red lozanske konference. Nova francoska vlada želi razpravljati o njih na docela drugačen način, kakor je razpravljala Tardieujeva. Mimo tega bodo razpravljali tudi o razorožitvi, ker nameravata Macdonald in sir Simon odpotovati iz Pariza v Ženevo in staviti razorožitveni konferenci nove predloge. Iz Ženeve bosta nato odšla v Lozano.

PARIZ, 10. junija. Po informacijah, dobljenih na poučenem mestu, bodo angleški in francoski državni ki razpravljali tudi o vprašanju rešitve podunavskega vprašanja. Herriot upa, da bo pridobil Anglijo za svoje stališče, da je Podunavje potrebno nujne in izdatne pomoči, ker bi vsaka le začasna pomoč bila nezadostna in morda celo tudi kvarna za nadaljni razvoj dogodkov. Kakor znano, se je Anglija doslej branila sodelovati finančno pri reševanju Podunavja, dočim je bila Francija pripravljena na znatne žrtve. Položaj v Podunavju je tak, da ogroža tudi gospodarstvo in politiko ostale Evrope, zato je nagla akcija v interesu vseh.

Pred vladno krizo na Madžarskem

Nezadovoljstvo agrarcev — Konference pri predsedniku vlade — Možnost razpusta parlamenta in novih volitev

BUDIMPEŠTA, 10. junija. Agrarna kriza, ki postaja vedno obupnejša, je prisilila agrarce zahtevati od vlade nujne pomoči. Obenem se je pojavilo med njimi tudi veliko politično nezadovoljstvo z vlado, zlasti pa z ministrskim predsednikom grofom Karolyim. Včeraj je Karolyi zato sklical konferenco zastopnikov agrarnih poslancev, na kateri se je razpravljalo o zahtevah agrarcev. Uradno sicer zatrjujejo, da je bil dosežen načelen sporazum in da se bodo pogajanja okoli 15. t. m. nadaljevala, na drugi strani pa v

izjavljajo, da so nasprotja tako velika, da je uspeh skoraj popolnoma izključen.

Ker se tudi v vrstah agrarnih poslancev pojavlja nezadovoljstvo, se vedno bolj glasno govori o vladni krizi. Pričakuje se, da bo grof Karolyi že v kratkem podal ostavko celokupnega kabineta. V tem primeru bo dobil mandat za sestavo volilne vlade, ki bi razpustila sedanji parlament in razpisala v juliju dobro poučenih krogih trdovratno ali v avgustu nove volitve.

Nemške zasilne naredbe

Važne odločitve prihodnjega tedna — Pogajanja za prusko vlado — Hitler grozi bavarskim separatistom

BERLIN, 10. junija. Papenova vlada bo izdala prihodnji teden tri zasilne naredbe, finančno, gospodarsko in politično. Prva naredba bo uredila državne finance in proračun, znižala izdatke in uvedla nekatere nove davke; druga bo utrdila obnoveni naert in prostovoljno delo za državo, tretja pa organizacijo volitev in odredbe glede nošenja uniform in organizacije napadalnih čet. Prihodnji teden bodo poklicani v Berlin tudi vsi nemški ministrski predsedniki, katerim bo državna vlada sporočila svoj podroben delovni program.

BERLIN, 10. junija. Državni kancelar se posvetuje z voditelji narodnih socialstov, nemških nacionalcev in centroma

glede izvolitve novega pruskega ministrskega predsednika in sestave vlade. Državna vlada je odločno proti temu, da bi se imenoval komisar in hoče zato pozikisiti vse, da doseže med omenjenimi strankami sporazum. Če bodo pogajanja uspela, bo pruski deželni zbor sklical že 14. t. m. Predsednik Kerri in načelnik kluba Kube sta v ta namen odpotovala v Monakovo k Hitlerju, da ga informirata o položaju in se z njim posvetujeta o končni odločitvi.

MONAKOVO, 10. junija. Hitler je napovedal najodločnejšo borbo bavarskim separatistom. Zagrozil je, da bo vsako njihovo namero, odcepiti se od Nemčije, preprečil če bo treba tudi z orožjem.

MAHATMA GANDHI OBOLEL.

BOMBAY, 10. junija. Mahatma Gandhi je v zaporu nevarno obolel. Desna roka mu je tako otrpnila, da skoraj ne more gibati z njo. Sedaj piše z levice.

M a t j a š l i c iz Zagreba, tajnika pa Kosta Pavlović in dr. Miloš Radoković.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opolodne): Jasno, mirno, topleje.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA ZA LOZANO.

BEOGRAD, 10. junija. Jugoslovanska delegacija za reparacijsko konferenco v Lozani, ki se sestane 16. t. m., je sestavljena tako-le: vodja delegacije ministrski predsednik Dr. Marinković, delegat pomočnik zunanjega ministra Fotić, eksperti dr. Milan Todorović iz Beograda, svetnik zunanjega ministrstva Martić in a c iz Beograda in neklijski načelnik.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebaviljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja povdarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz seje Narodne skupščine

BEOGRAD, 10. junija. Na današnji skupščinski seji so bile prečitane tri interpelacije. Interpelaciji poslanca dr. Nikiča radi vodnih zadrug in napada na odvetnika dr. Mileta Budaka v Zagrebu. Tretja pa v isti zadevi na ministrskega predsednika s strani poslanca dr. Grge Angjellnovića. Nato je skupščina verificirala mandat Stjepana Brkića, ki prihaja v zbornico namesto pokojnega Šijatovića. Sledila je razprava o konvenciji z Rumunijo o vprašanju uprave rečne plovnosti in me-

Nič ni dandanes lažjega kakor
začeti, nič ni težjega kakor vztrajati

REGER

Iz železniške službe.

Premešeni so uradniki: Anton Šijanec s koroškega kolodvora v Maribor, glavni kolodvor; Evstahij Jošt iz Logatca v Maribor, glavni kolodvor; Adalbert Verhovšek s Tezna v Maribor, kor. kolodvor; Maks Rama z Zidanega mosta na Pragersko; Karel Gračner s Tezna v Maribor gl. kol.; Karel Kokot s Tezna na Pragersko; Alojzij Kokot s Pragerskega v Maribor gl. kol.; Alojzij Illovčar s komercialnega oddelka direkcije v Maribor glav. kol.; Slavko Bregant od Sv. Lovrenca na Pohorju v Logatec; Anton Lengar iz Ponikve v Hoče. Premeščena sta bila tudi uradniška pripravnik Sava Justin s Pragerskega na Zidani most in Ciril Adam s Tezna v Hrastnik ter zvanika Alojzij Babošek iz Hoče k Sv. Lovrencu na Dr. p. in Albin Zor od Sv. Lovrenca na Dr. p. k Sv. Lovrencu na Pohorju.

Smrtna kosa.

V zadnjem času so v Mariboru umrli: Matilda Gumzejeva, tkalka s Pobrežja, stara 20 let; Angelca Vrbnikova, hčerka delavke, 3 leta; Josip Vanda, sinček delavke, 2 leti; France Unger, oskrbnik iz Pesnice, 52 let; Hinko Cigoj, uradnik, 39 let; Marica Vizoviškova, uradnica, 19 let; Marija Simičeva, vdova po strojniku, 60 let; Rudolf Korent, občinski uslužbenec, 32 let in Anton Birgmayr, trgovec, star 64 let. N. p. v. m.!

Kje je Marija Rudolf?

Izseljeniški komisariat v Zagrebu objavlja: V Ameriki je umrl Ivan Rudolf iz Dol (Slovenija) in zapustil nekaj premoženja. V domovini ima sestro Marijo. Poziva se ista, naj se javi pri »Izseljeniškom komisariatu« v Zagrebu, Kamenita ulica 15, in to z rodbinskim listom, izstavljenim od domačega župnega urada, iz katerega bo razvidno njeno sorodstvo s pokojnikom.

Nezgode.

V Studencih je včeraj popoldne padla po stopnicah 19letna Marija Čehova, hčerka železničarja, tako nesrečno, da si je hudo poškodovala levo ključnico. Pri padcu z drevesa pa si je zlomil desno roko v zapestju Alojzij Bolš. Oba ponesrečenca se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

Dijaško letovanje v Martinščici.

Prijave za dijaško letovanje v Martinščici pri Sušaku sprejema Zdravstveni dom v Mariboru do vključno 28. tega meseca. Cena enomesečne oskrbnine znaša 750 Din, kateri znesek pa se lahko eventuelno plača tudi v dveh obrokih. Vsa natančnejša pojasnila kakor tudi prospekti se dobijo v Zdravstvenem domu v Mariboru, Koroščkova ulica 3, pisarna I. nadstropje, kjer se sprejemajo tudi prijave.

Dve mariborski dijakini za Brno.

Češkoslovaško-jugoslovanska Liga v Brnu je poslala mariborski JČ-Ligi sporočilo, da bo tudi letos posredovala izmenjavo dijaštva v Jugoslavijo. Za Maribor predlaga brnska Liga izmenjavo dveh dijakinj 7. razreda gimnazije, ki bi prišle za 6 tednov v Maribor med glavnimi počitnicami, a njuni starši bi sprejeli za isti čas na počitnice dve naši dijakini v Brnu. V Maribor bi prišli iz Brna dve dijakini VII. razreda gimnazije, katerih ena je hčerka advokata, a druga šolskega ravnatelja, in nudijo njuni starši našim dijakinjam posebno sobo s klavirjem in knjižnico ter vsi prehrano. Seveda se bodo starši tudi sicer v vsakem oziru zanimali za naše dijakinje, kot tudi JČ-Liga v Brnu, kjer je največja možnost, spoznati češkoslovaško kulturo, a tudi sicer nudi to mesto študirajoči mladini vse mogoče za razširjanje duševnega obzorja. Starši, ki se zanimajo za to izmenjavo, dobijo bližje informacije pri JČ-Ligi, oziroma predsedniku dr. Avg. Reismanu. Prosimo pa čim prejšnjo sporočila, da moremo stvar pravočasno urediti. — JČ-Liga.

Opozorilo davkoplačevalcem.

Pri davčni upravi bo v času od 13. do 20. t. m. razgrnjen na javni upogled samo razpored za zgradarino za letošnje leto in ne za druge davščine.

Sokolski dan na Teznu

Spored zleta mariborskega sokolskega okrožja

Mariborčani! V nedeljo bo zlet mariborskega sokolskega okrožja na Teznu. Ob tej priliki hočemo dati pobude mlademu društvu s tem, da se udeležimo zleta v čim večjem številu. Sokolsko društvo Tezno, katerega članstvo obstoja po večini iz delavskih slojev, je dokazalo v kratkem času svojega obstoja, da ima dovolj pogojev, volje in moči za krepek razmah.

Zato pozivamo vse Sokole in Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da pohiti v nedeljo na to predmestno sokolsko postojanko. Od Glavnega trga do telovadlišča in nazaj bo na razpolago mestni avtobus.

Spored zleta je ta-le:

Zjutraj: Ob 8. uri: Pregled vaj za Prago; ob 9. uri: Skušnje na godbo; ob 10. uri: Stafetni tek na vežbališču.

Popoldne: Ob 14. uri: Povorka; ob 16. uri: Nastop:

1. Moški naraščaj: Praške vaje. 2. Deca: Igre. 3. Članice: Praške vaje. 4. Tek 800 m (tekači iz stafete). 5. Četaši. 6. Orodna telovadba (6 vrst).
7. Ženski naraščaj: Praške vaje. 8. Člani: Praške vaje.
9. Savezna šola nastopi s posebno točko.

Po sporedu tekme v odbojki. —

Na zletu bo sodelovala polnoštevna godba Narodnega glasbenega društva »Drava«, obenem pa iz prijaznosti tudi kompletan pevski zbor »Drava« pod osebnim vodstvom pevovodje g. Horvata.

Zdravo!

Avtobusne zveze za Pohorje:

Z glavnega kolodvora v soboto 11. junija na Reko ob 15.46 (redna vožnja) in 17.25 (po potrebi). — Z glavnega kolodvora v nedeljo 12. junija na Reko ob 5.30 (redna vožnja). — Z Glavnega trga v nedeljo 12. junija v Radvanje ob 5 in 5.30 (redna vožnja). — Povratek v nedeljo 12. junija iz Reke ob 19. uri (redna vožnja) in ob 20.30 (po potrebi). — Povratek v nedeljo 12. junija iz Radvanja, več voženj med 19. in 20. uro.

Stenografska in strojepisna tekma.

Na enoletnem trgovskem tečaju Slovenskega trgovskega društva v Mariboru bo tudi letos ob zaključku tečaja strojepisna in stenografska tekma in sicer jutri v soboto ob 9. uri v šolski sobi na državni trgovski akademiji. Vabljeni so starši tečajnikov in vsi, ki se zanimajo za take tekme in za uspeh naše mladine v teh predmetih. Tudi v ostalih predmetih so uspehi tečaja, ki ga vodi z vso požrtvovalnostjo g. prof. Struna, zelo lepi in razveseljivi.

Kolesarska brezobzirnost.

Pešci, ki hodijo vsaki dan po Krškovi in Tvorniški ulici pri koroškem kolodvoru, se pritožujejo na kolesarje, ki se menijo, da nimajo nič drugega kot kolesi in se na tej ozki pešpoti. Večkrat se pripeti, da je ta ali oni pešec v nevarnosti za svoje zdrave ude. Tako bi bil včeraj skoro ponesrečen neki železniški uradnik. Pred njim je zvonil neki kolesar, za njim pa drugi. Uradnik se je izognil na cesto. V tem hipu pa je privozil v naglem tempu avto in je se le srečnemu naključju zahvaliti, da ni bilo nesreče. Bil bi že skrajni čas, da bi varnostna oblast vsakega kršitelja cestno-prometnih predpisov, zlasti pa brezobzirne kolesarje, eksemplarno kaznovala in sploh poostrila prometne predpise na takih kritičnih krajih.

Nove telefonske zveze.

Te dni je bil odprt telefonski promet med kraljevino Švedsko in našo državo. Proge bodo izpeljane neposredno preko Avstrije po liniji Dunaj—Berlin in Zagreb—Berlin za zapadni del naše države, za vzhodni del pa preko Madžarske po liniji Budimpešta—Berlin. Tako dobi tudi Maribor telefonsko zvezo s Švedsko, in sicer neposredno preko Avstrije. Pristojbina za navadni pogovor bo znašala 13.30 zlatih frankov.

POGAJANJA MED ANGLIJO IN IRSKO

DUBLIN, 8. junija. Semkaj sta prispela velika britanska ministra za dominione Thomas in vojni minister lord Hailsham ter se sestala s predsednikom irske vlade de Valero. Na sestanku se razpravljajo vsa sporna vprašanja, ki so nastala med Irsko in Anglijo. Če pogajanja, ki so v zvezi s konferenco velikobritanskega imperija, v Ottawi učpejo, ju bo na povratku v London spremljal tudi de Valera in tam nadaljeval konferenco do končne rešitve.

Higijenska mlekarina.

Sklep, storjen na zadnji anketi o preskrbi našega mesta s higijenskim mlekom, je že dozorel. Te dni bo odprta higijenska mlekarina pod okriljem Osrednje mlekarske zadruge za Maribor in okolico. Mlekarina pa bo prodajala mleko tudi na trgu in je v to svrhu zaprosila vodstvo mestne občine za odstop primernega prostora za prodajalno na Rotovškem trgu. Tu bo mlekarina prodajala v početku navadno zdravo in dobro, takozvano prednostno mleko in higijensko mleko za dojenčke. Pri produkciji mleka bo imelo začasno nadzor tržno nadzorstvo, preiskaval pa bo mleko bakteriološki šef Zdravstvenega doma g. doktor Vrtovec. — Led je torej prebit. Naše mesto dobi tako potrebno higijensko mleko. Hvalevredna akcija o preskrbi Maribora z zdravim in higijenskim mlekom je imela vključ vsem težkočam ven darle uspeh.

Učiteljski tečaj v Beogradu.

Beograjski oblastni odbor Podmladka Rdečega križa priredi v letošnjih počitnicah tri tečaje za učiteljstvo. Tečaji bodo trajali od 3. julija do 7. avgusta in se bodo delili v tečaj delovne šole, rokotvorni tečaj in tečaj o prvi pomoči. Tečaji bodo v Beogradu in sprejema prijave oblastni odbor RK.

Počitniški dom na Pohorju.

Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru objavlja: Odhod prve skupine na letovanje na Počitniški dom na Pohorju bo v nedeljo 12. t. m. z vlakom ob 14. uri 20 minut do Slovenske Bistrice. Otroci se zbirajo ob 14. uri pred glavnim kolodvorom.

Izlet v Lokavec.

Narodna odbrana prosi vse one, ki so se prijavili za izlet v Lokavec, da blagovolijo uplatiti voznino do nedelje. Ker je na razpolago samo še malo prostorov, naj se udeleženci čimprej javijo pri tajništvu Narodne odbrane. Prijave se sprejemajo do sobote zvečer.

»Kosovska drama«.

Opozarjamo vsa šol. upravitelstva in vsa društva, da je sestavil g. Anton Mohor primerno igrice za odr. z naslovom »Kosovska drama«, ki je zelo primerna za Vidov dan; podaja namreč zgodovinski potek bitke na Kosovskem polju. Kdor želi zadevnih informacij, naj se obrne na avtorja I. deška osn. šola, Razlagova 16 ali Maistrova 18, 1. nadst.

VROČINA V BOLGARIJI.

SOFIJA, 9. junija. V torek je bilo v Bolgariji izredno vroče. V Šumu je kazal toplomer v senci 36, v Vidinu 35, v Sofiji pa 31 stopinj Celzija.

REDNI ODOŠAJI MED KITAJSKO IN RUSIJO.

NANKING, 8. junija. Kitajska vlada je dokončno sprejela predlog za vzpostavitev rednih diplomatskih odnošajev s sovjetsko Rusijo. Reuterjev dopisnik poroča, da je bila seja vlade, na kateri se je to sklenilo, strogo tajna.

Važno za udeležence

praškega zleta

Članstvo, ki je društvu že prijavilo svojo udeležbo na praškem zletu, opozarjamo, da sme vsakdo vzeti s seboj v Prago v dinarski valuti samo znesek 200 Din (dvesto) dočim je treba presežek te vsote založiti pri »Savezu SKJ«, ki bo protivrednost založenega denarja izplačal po prihodu v Prago v čeških kronah.

V tuji veljavi lahko vzame vsakdo s seboj protivrednost od 5000 Din (petisoč) katere vsote seveda ni treba založiti pri »Savezu«. Pozivamo toraj one brate in sestre, kakor tudi naraščaj, ki nameravajo založiti dinarske zneske pri »Savezu«, da položijo denar v naši društveni sobi v Narodnem domu jutri v soboto od 17. do 19. ure. Zdravo! »Sokolsko društvo Maribor-Matica«.

Zobje ne morejo nikoli počrneti.

ako se jih redno z dobro zobno kremo in krtačico neguje. Samo temeljita in redna nega zob z ODOL-zobno pasto varuje Vaše zobe pred počrnenjem. Odol-zobna pasta odstranjuje vse nečistosti, neprijeten duh in barvila, ki se oprijemljejo zob.

Nalezljive bolezni v naši banovini.

V času od 22. do 31. maja je zbolelo za nalezljivimi boleznimi 468 oseb in sicer 309 za ošpicami, 50 za škrlatinko, 45 za davico, 36 za dušljivim kašljem, 18 za šenom, 4 za tifuzom, 3 za krčevito odrevenelostjo, 2 za otroško vročico in ena za nalezljivim vnetjem možganov.

Službeni list

dravske banovine objavlja v svoji zadnji številki: izpremembe in dopolnitve o taksnem in pristojbinskem pravilniku, obrazec za pravila združbe trgovcev in obrtnikov, nadalje razglas o oprostitvi ljudskega dela in odkupnine za nedržavne ceste in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Ribji trg.

Današnji ribji trg je bil srednje založen, po tudi kupčija ni bila posebno dobra. Prodajali so tunije po 36. blavice po 22; menulo po 16 in ugre po 28 Din za kilogram.

S policije.

Z največjo težavo je snoči policija aretirala brezposelnega čevlarskega pomočnika, nekega Antona K., stanujočega v Koseskega ulici, ki je neusmiljeno pretepaval svojo ljubico, bratranca in sestrično Štefko. Brez pravega povoda je navalil najprej na svojega bratranca, katerega je temeljito obdelal s pestmi, nakar se je lotil svoje ljubice, ki jo je osuval in vrge na tla, nato pa se je znesel še nad osemletno Štefko, s katero je ves bešen tako surovo ravnal, da se je na njen krik in vik zbralo kup radovednežev pred hišo. Podivjanega sta komaj obvladala dva redarja in ga spravila v policijski zapor. Na zahtevo domačih, katerim je grozil s smrtjo, ga je policija oddala sodišču. — Aretirana sta bila tudi neki Nikolaj in Pavel zaradi prepovedanega krošnjarijenja in neka Pepca radi potepuštvu. Prijavljen pa je bil voznik Anton U. iz Pongercev, ker je trpinčil svojega konja. Danes dopoldne se je zglasil na policiji paznik mestnega parka in prijavil, da so neznani zlikovci preteklo noč odnesli iz gornjega parka železno klop, vredno 300 Din.

Edno mogoče.

»Po uporabi vašega sredstva proti pleši sem dobil nove lase, toda čisto bele, dasi sem komaj 40 let star. Gotovo ste imeli to sredstvo že dvajset let v zalogi.«

Sokolstvo

Iz predavateljskega zbora.

Seja predavateljskega zbora »savezne« (zvezne) prednjaške šole bo v ponedeljek 13. t. m. ob 16. uri na letnem telovadišču Sokola matice. — Vodstvo.

Nastop prednjaške šole.

Nastop »savezne« (zvezne) prednjaške šole bo jutri v soboto ob 17. in ne ob 16. uri, kakor je bilo to pomotoma najavljeno. Nastop bo na letnem telovadišču Sokola matice. — Zdravo!

Iz upravnega odbora Krčevinskega Sokola.

Drevi ob 20. uri bo v šestem razredu osnovne šole v Krčevini važna redna seja upravnega odbora. Pridite točno! — Zdravo!

Sokolsko društvo Maribor I.

se prav pristočno zahvaljuje vsem darovalcem dobrot za srečlov, ob priliki telovadnega javnega nastopa, ki so pripomogli do lepega gmotnega uspeha. Zdravo! Odbor.

Sport

ISSK Maribor : Ilirija.

Torej bo le v nedeljo prvenstvena tekma. Duhovi so se že kolikor toliko pomirili, igralci so se, upamo, iztreznili; sodnik bo znani zagrebški sodnik M i k u i i č i c, ki ne trpi nikake »ostre« igre. Domače moštvo bo hotelo pokazati, kaj zmora lepa igra, gostje pa bodo tudi skušali popraviti tisto, kar se je pripetilo minulo nedeljo. Srečanje nam bo torej nudilo užitek prvorazredne tekme. »Jutro«, »Novosti« in drugi listi pošljejo k tekmi svoje posebne poročevalce — dokaz zanimanja, ki ga vzbujata ta tekma. Kljub vsem ostalim prireditvam bo gotovo ta tekma dosegla zopet rekorden obisk.

Medklubiški odbor LNP. (službeno).

V nedeljo, 12. t. m. ob pol 18. uri bo na igrišču ISSK Maribora nogometna tekma za državno prvenstvo, in sicer med SK. Ilirijo (Ljubljana) in ISSK. Mariborom. Službojuči odbornik Kerneny. ISSK. Maribor se poziva, da postavi zadostno število rediteljev. — Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP. (službeno).

Stranska sodnika pri nedeljski nogometni tekmi za državno prvenstvo Ilirija : Maribor bosta Mohorko in Bizjak.

Iz Mežiške doline

Epidemija davice. V trgu Guštanju se od časa do časa pojavljajo epidemične otroške bolezni. Sedaj se je pojavila davica. Šestletna Zinka Glavarjeva, učenka 1. razreda ljudske šole, ji je podlegla. Nobena zdravniška pomoč je ni mogla rešiti.

Čilenski Lenin Carlos Davilla

Osebnost voditelja čilenske revolucije in njegovi načrti

Revolucija v republiki Čile, ki je tako preko noči zmagala, je naenkrat razširila po vsem svetu slavo moža, ki je bil poprej skoraj popolnoma neznan, Ta mož je sedanji državni predsednik Carlos Davilla. Davilla je bil od 6. oktobra l. 1927. do 18. sept. l. 1931. čilenski poslanik v Washingtonu, po povratku v domovino je pa postal publicist in izdajatelj velikega dnevnika v Santiagu. Zaradi svojega revolucionarnega prepričanja je bil večkrat zasledovan, dvakrat aretiran in v zadnjem času skrit. Dva meseca so vedeli le njegovi najboljši prijatelji za njegovo bivališče.

Kot voditelj nove revolucije noče nič manj ni nič več kakor spremeniti Čile v socialistično državo, kar ga pa ne moti pri nasprotstvu in sovražstvu do ruskega bolševizma. Moskva nad tem novim pristašem in vendar obenem tudi nasprotnikom ne bo imela dopadenja, kajti Davilla ne namerava uvesti delavske, ampak vojaško diktaturo. Njegova namera je, socializirati in nacionalizirati industrijo, rudarstvo in veletrgovino. To namero pa je že nekaj ur po uspešni revoluciji zelo oslabil protiakcija bank, ki so zaprle svoje blagajne ter intervencija Washingtona in Londona. Po vsem tem bo izvedba njegovih prvotnih načrtov precej težka in počasna. Mnoge načrte bo sploh moral odgoditi za poznejše, boljše čase.

V Združenih državah Severne Amerike so pa kljub omiljujočim izjavam Car-

losa Daville še vedno zelo vznemirjeni, kar je seveda povsem razumljivo. Znano je namreč, da je Davilla hud nasprotnik Anglosaksov, in ker je newyorška Wall-

Street angažirana v republik Čile z ogromnimi milijoni dolarjev, ji je čilenska socialna revolucija hud trn v peti, ali še bolje — križ preko računov. Ves tam investirani kapital znaša baje več ko 40 milijard dinarjev. Kaj se pa zgodi celo potem, če slede čilenski republik še ostale južnoameriške države? Izgubiti itak ne morejo več veliko. Njihove finance so uničene, in Združenim državam itak ne morejo več plačevati niti obrestih niti anuitet svojih dolgov.

Dve vprašanji stopata tu v ospredje. Prvo: Se bo Davilla posrečilo zatreti domači odpor proti nameravam radikalnim socialnim odredbam? Drugo: Kje bo iskal zaveznikov? Če se bo naslonil na obubožane kmete in delavce, potem mu bo težko zadržati plaz, ki se bo sprožil. Čile postane iz socialistične države kaj lahko sovjetska republika. Proti delavcem in meščanom se pa hkratu ne bo mogel boriti; in tudi če bo morda padel med dva stola, njegova država še dolgo ne bo prišla do reda in miru. Davillova revolucija jo spreminja v ognjišče nemirov vsega novega sveta.

Čilenski državni socializem torej nima zaenkrat z moskovskim bolševizmom mnogo skupnega. Zanaša pa v Južno Ameriko nevarno kal bolševizma.

Bosonog kalabreški učitelj.

V bližini Falticenia v južni Italiji je našel nedavno šolski nadzornik v neki vaški šoli bosonogega in razdrapanega učitelja, ki se je hranil samo s tem, kar so mu prinesli njegovi učenci. Prehranjevanje so vaščani uredili tako, da mu je vsak dan dal eden hleb kruha in liter mleka. Nadzornik je pa tudi ugotovil, da učitelj ni mogel drugače živeti, ker že šest mesecev ni prejel niti ficka državne plače.

Telefon brez poslušalca.

Dva švicarska inženirja, Zoller in Villiger sta iznašla telefonski aparat, ki funkcijonira tudi tedaj, če ni poslušalca. Oni, ki kliče številko, opremljeno z novo pripravo, lahko govori nemoteno dalje in sporoči vse, kakor da bi ga klicani poslušal, ker priprava točno zapiše njegov govor. Klicani ta govor potem lahko prečita na posebnem traku, ko se vrne. Inženirja sta dobila za svojo iznajdbo že veliko naročil.

Bolnik.

V pozni noči pokličejo zdravnika k nekemu bolniku.

»Na smrt sem bolan, pomagajte, gospod doktor!« stoji bolnik.

Zdravnik ga preišče. Nato pravi trdo, neusmiljeno:

»Ali ste že napravili svoj testament?«

»Ne — za božjo voljo — ali je res tako hudo z menoj?«

»Obvestite takoj svojega odvetnika!«

»Dragi doktor, — vi mislite torej?«

»Pokličite očeta, hčer, brata! Pokličite duhovnika!«

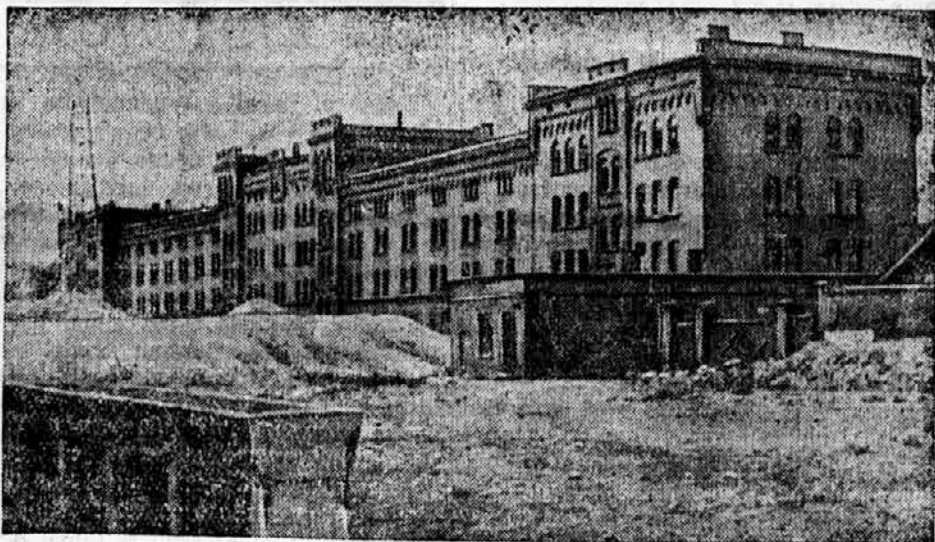
»Torej je ven z menoj — docela pri kraju?«

»Kdo pa to pravi? Jaz le ne maram biti edini bedak, ki ste ga nocoj spravili iz postelje!«

Šola za mačke.

Francosko pristaniško mesto Le Havre trpi že od nekdaj zaradi ogromne množine podgan in miši, zato ni čudno, da se mestna občina sama ukvarja z vprašanjem, kako bi se dala ta zalega čim uspešneje zatreti. Tako je ustanovila nedavno na neki stari jadrnici, zasidrani v pristanišču, šolo za mačke, ki je nedvomno prva in edina te vrste na svetu. V tej šoli, ki bi jo lahko imenovali celo »mačje vseučilišče«, saj poučujejo na njej univerzitetni profesorji, se vzgajajo mačke na poseben način za borbo z mišmi in podganami. Dva živalska psihologa, škot Ronald Bromner in nekdanji Pasteurjev sodelavec prof. dr. Jean Loir, sta glavna voditelja tega nenavadnega učnega zavoda. Sedaj poseča njuna »predavanja« 50 »dijakov« in »dijakinj«. Kako se Francozi zanimajo za mačke, ki »absolvirajo« to šolo, dokazuje najbolj dejstvo, da je lionski župan in novi voditelj Francije Edvard Herriot kupil sam sedem takih mačk za svoje mesto.

Utrdbe v Porenju dokončno odstranjene

Po določbah versajske mirovne pogodbe mora Nemčija do kraja tega meseca porušiti vse utrdbe v Porenju. Naša slika kaže zadnje vojaške zgradbe v Mainzu, ki jih zdaj tudi podirajo.

Prosim vas, volite!

Volilna borba pred 2000 leti.

Volilna borba v svoji današnji obliki nikakor ni pojav, oziroma izum naše dobe, kakor bi marsikdo mislil, nasprotno: imamo dovolj dokazov, da so se v časih starih Grkov bojevali srditi boji za glas volilca. Tako nam že Aristophanes v svoji satiri »Vitezi« predstavlja dva kandidata, klobasičarja in usnjarija, kako medsebojno tekmujeta, da bi si zagotovila naklonjenost »demos« (ljudstva), ki je postal star in otročji. — »Prosim, poslušaj se tega stola,« pravi prvi kandidat volilcu. — »Prisedi k mizi,« mu laska drugi. — »Poskusi ta moj izborni ričet s Pylosa.« — »Vzemi rajši to pogačo, ki jo je spekla sama boginja Minerva.« — »Tukaj je imenitna grahova kaša, tam so preslastne ribe,« — tako se privabi demos k volitvam in vzame navsezadnje vse, kar mu ponujajo, in vesel je, da se nasiti na stroške drugih.

Tudi stari Rimljani so znali volilce na vse načine poščegetati, da so šli glasovati. Volilni kandidati, ki so se v starem Rimu potegovali za mandate, so si morali, da pokažejo, da so moralno neporečni, nadeti belo oblačilo. Ta »toga candida« je bilo edino, kar so smeli imeti na sebi, ker je zakon hotel s tem pre-

prečiti, da bi kandidat v žepih spodnje obleke skrival denar za kupovanje glasov. To je bilo strogo prepovedano, vsekakor so kandidatje čisto javno vplivnim volilcem obetali gotove vsote za njihov glas. Je namreč v rimskem zakonu bila čudna določba: Če je kandidat denar samo obljubil, ni to noben prestop. Ako je pa res dal denar, tedaj je moral plačati kot globo državi vsako leto do svoje smrti 100.000 sestercev (približno toliko ko v naših dinarjih). Mnogo kandidatov, pripominja zato ironično Cicero, se drži že dolgo samo prve točke tega zakona: obljubijo vedno, ne dajo pa nikoli nič. Roko v roki s tem kupovanjem glasov so se rimski kandidati na vse mile viže znali dobrikati volilcem in jim obljubovati zlate gradove.

Največ vpogleda v volilno propagando davnih časov so nam dale izkopine v Pompejih. Tu vidimo, da so poznali že pred 2000 leti volilne progase, ki za proglasi naših dni nič ne zaostajajo. Pompeje je na predvečer občinskih volitev presenetil izbruh Vezuva in jih zasul. Lavi, ki je napisane na zidovih hiš hermetično zaprla, se je zahvaliti, da so ti napisi ostali sveži do današnjega dne. Zlasti so menda »Cesto izobilice« takratne stranke bile preplavile s svojo agitacijo. Povsod bereš mnogo obetajočih progama, hvalisanje lastnega in zabavljanje na nasprotnega kandidata. Mnogo napisov

nosi na glavi tri črke VOF, kar pomeni: Oro, vos faciatis. Prosim vas, volite! Na vso moč so se zavzeli prijatelji, sosede, tovariši (danes bi rekli vodstvo stranke) za svojega moža: Glasujte za Manzo. On je tako skromen in za republiko zaslužen!

Neki drugi volilni glas poudarja, da je Julius Sabinius ne samo bela ovca v črni čredi, ampak da tudi nikoli ni pijan. »Če hočete imeti dobrega kruha, tedaj volite Kleonija Prizija, on je radodarnjši in plemenitejši od vseh drugih. Če bo izvoljen on, bomo uživali najboljši kruh in najlepše igre (panem et circenses).« Njegova mladost nosi poročstvo njegove okritosti in sposobnosti. Volite nega. On dobro plača. Glasujte to leto zanj, pa bo drugo leto on glasoval za vas. Proclinius je mož poštenjak in Photinius je dobrčina.

So pa agitatorji nosili tudi volilne plakate po mestu, ki so kazali kandidate v karikaturah. Tu si videl debeli trebuh dobričnega Fotinija, tam pa suho okostje poštenjaka Proklina.

Posebno vlogo so v volilni borbi igrali ženske. Pompejanske sufražetke so se, čeprav same niso imele volilne pravice, z vso strastjo vrgle v volilni boj. Petronia in Statia sta oznanjali svetu, da bi oni, ko bi imeli volilno pravico, dali svoj glas samo Kazeliju in Albuciju. S ponosom dostavlja Statia, da je večina volil-

cev še vsakikrat glasovala za njenega kandidata, Albucija. »Kar hoče Statia, hoče tudi ljudstvo!« Neki napis nam pove, da kandidaturu Lucija Tirrena zlasti toplo priporoča njegova zvesta stara mati. Iz ljubečega ženskega srca prihaja tudi gniljivi poziv volilcem: »Kdor voli dobro in prav, postane ljubljene Vene-re.« Ni pa točno znano, ali je možko ali žensko bitje, ki zaključuje svoj volilni oglas s krepko izjavo: »Kdor je proti nam, je osel.« Neka deklica tiste dobe priporoča svojega kandidata Julija Policija, »ker je tako lep kakor Apolo.« Zaljubljena Animula (dušica) pa prosi volilce, naj volijo brezpogojno njenega ljubčka Klavdija.

Dasi so ti volilni progasi onim današnjega časa v marsičem podobni, v eni točki se primerjava med tedaj in sedaj ne vjema: mandati v stari rimski državi niso bili plačani, veljalo je kot častno, delovati v javni funkciji. Mesto di-jet, ki jih danes dobivajo poslanci, so morali takrat izvoljenci ljudstva na svoje stroške prirejati zabave in gostije, da so si ohranili naklonjenost volilcev. Kandidat je moral svojega volilca na cesti prvi pozdraviti in če ni poznal vsakega volilca po imenu, so mu to hudo zamerili. Dandanes pa marsikak kandidat svojega volilca po volitvah nič več ne pozna ...

*

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Več nemških vohunov pa so v Dieppu vjeli zviti angleški protivohuni, ki so, preoblečeni v carinske uradnike, pazili na vohune nasprotnikov. Ti vohuni, ki so se hoteli preko Švice vrniti v Nemčijo, so mislili, da potnikov angleške ladje ne bodo tako natančno preiskali, ko pristane v zavezniški državi; pričakovali so k večjemu običajnih carinskih formalnosti. Radi tega je bil neki Nemec, ki je potoval z ameriškim potnim listom, premalo oprezen in je padel v nastavljen past. Podobno se je zgodilo potem še mnogim njegovim rojakom.

Francozi so strogo stražili svoje luke. Jeseni 1916 je prišlo francoski tajni službi na uho, da se neki nemški vohun posebno zanima za neko luko v Bretagni, ki je bila oporišče bojnih ladij. Čeprav je bilo v bližini te luke morsko kopališče, so vseeno lahko izvedeli podrobnosti o vseh tujcih, ki so to kopališče obiskovali. Po dolgem poizvedovanju je padel sum na nekega Poljaka, ki se je izdajal za slikarja.

Vsak dan je hodil slikat ven na prost. Poizvedovanja pa so dognala, da je ta mož na Montmartru, Montparnassu, sploh v krajih, kjer se shajajo umetniki, popolnoma neznan. Tudi noben trgovec z umetninami ni ničesar vedel o njem povedati.

Na drugi strani pa mu niso mogli ničesar dokazati. S sumljivimi ljudmi se ni shajal, in ker je bila pokrajina res lepa in so jo obiskovali mnogi slikarji, je bilo verjetno, da je bil res pokrajinski slikar. Tujci in nastavljenici v hotelu so občudovali njegova dela.

Slučajno pa je bil pri francoski tajni službi agent, ki je tudi znal slikati in njemu so poverili nalogo razkrinkati tega tujca. Ta agent se je nastanil v istem hotelu in se predstavil slikarju kot tova-

riš iz Italije. Postala sta dobra prijatelja, čez nekaj časa pa je bil protivohun prepričan, da je na napačni sledi. Poljak je bil brez dvoma slikar, ker pa je govoril francoski brez tujega naglasa, ga tudi tu ni bilo moči prijeti. Kadar ni slikal, je igral tenis ali pa se zabaval z ostalimi gosti.

Protivohun je sicer ugotovil, da pošilja slikar mnogo pisem neki gospe Müller v Bernu; dobil pa je pojasnilo, ne da bi bil vprašal. Dama je bila vdova nekega trgovca s slikami in je vodila trgovino po moževi smrti. Njen mož pa je že leta kupoval vse njegove slike. Cenzura je potrdila njegove podatke. V vseh pismih, naslovljenih na gospo Müller, je bilo govora o samih slikah, ki jih je hotel prodati ali pa jih je že prodal; nikakor niso sumili, da bi bila pisma pisana s kakim ključem.

Ko pa je protivohun nekega dne opazoval kredno skico tega Poljaka, je ugotovil nekaj majhnih perspektivnih napak, katere bi sicer vsak nestrokovnjak prezrl. Zelo je bil začuden, ker se je kaj takega lahko primerilo samo začetniku, Poljak pa je bil brez dvoma umetnik in je imel dolgoletne izkušnje.

Ponoči je Francoz neprestano premišljeval, kako bi rešil to uganko, proti jutru pa mu je prišla sitajna misel. Po zajtrku je rekel Poljaku, da bi rad napravil kopijo kredne skice, katero mu je Poljak prejšnji dan pokazal, ker se za ta način slikanja posebno zanima in je dotična slika zares umetnina. Poljak je trenutek okleval, po tem pa je rekel, da sliko in kaj človeštva. Ves svet se klanja spominu tega junaka svobode, čegar ime ostane nesmrtno. Giuseppe Garibaldi ni bil samo velik sin svoje domovine in svojega naroda, kateremu je utrl pot k zedinjenju in srečni bodočnosti, ampak je bil tudi patriotom vsega sveta vedno svetel zgled. Garibaldi ni bil ne enostranski ne ozkosrčen človek. Kakor je veljala njegova ljubezen Italiji, tako se je odpiralo njegovo srce pa tudi človeštvu sploh. On je bil prvi, ki je sanjal o nekaki zvezi narodov, katere sedež si je — to je zanimivo, — zamišljal v Ženevi. On je bil vnet zagovornik večnega miru, navdušen apostol arbitraže (razsodišča). Garibaldi ni bil nikak zagrižen nacionalist, ampak širokogrudni humanist. In kar zadeva njegov značaj, po pravici

Poljak ga je za trenutek pogledal, kot da bi mu bilo težko se odločiti, končno pa je odgovoril: »Naj bo, kar vzemite jo seboj.«

Protivohun je odnesel sliko v svojo sobo in jo postavil prav na svetlo. Dolgo časa je strmел vanjo, ne da bi se bil mo-

gel odločiti. Če je to res bila pokrajinska slika, potem je bilo greh, ako to umetnik uniči. In vendar...

Ni smel spustiti nobene prilike iz rok, ki se mu je nudila. Hitro je vzel žepni nož in pričel odstrgavati površino slike.

Naenkrat se je oddahnil. Pod mirno pokrajino se je pokazala druga slika. Kri-la nekega mlina na veter so se spremenila v svetilnik; iz skupine dreves je postala utrdba; pota po pokrajini so se spremenila v železniško progo; zeleno polje je izginilo, na njegovem mestu se je pojavilo morje. Ko je vso prejšnjo sliko odpraskal, je imel pred seboj natančen načrt francoske luke za podmornice.

Hitel je po stopnicah in povpraševal za Poljakom, a vratar mu je odgovoril, da se je ta gospod pravkar z avtom odpeljal, sigurno pa se do večera vrne.

Poljskega slikarja niso nikoli več videli. Čez nekaj dni pa je protivohun trdil, da je dobil pismo od svojega prijatelja, v katerem mu piše, da je moral nenadoma odpotovati. Prosil pa ga je tudi, naj plača njegov račun v hotelu in naj mu pošlje njegovo prtljago. Da bi vso stvar zatajila, je imela francoska vlada dvomljivo srečo, plačati vse slikarjeve račune; priznati moramo, da je živel zelo razkošno. Toda skice, ki so jih v njegovem ateljeju našli, so jih popolnoma odškodovale za nastale izdatke.

Slično kot njihovi angleški tovariši, so tudi francoski protivohuni stalno pazili na potujoče agente, kot je bil na primer Jens; ti vohuni so kot nevtralni mornarji obiskovali sovražne luke in z dobljenimi podatki zopet odjadrali. Prostdušnost, ki je vladala med mornarji iste narodnosti, ki so se slučajno v kaki luki sešli, je vohunom zelo olajševala delo. Če so mornarji dolgo časa na morju, potem se prav radi razgovarjajo z vsakim tujcem, katerega dobe v kakšni krčmi.

Vzemimo na primer, da je neki Holan-dec edini svoje narodnosti na ladji, ki pluje v Nantes. (Nantes je bila najvaž-

nejša luka v svetovni vojni.) Čim ima prost večer, se sigurno poda na kopno. Brez dvoma obišče kakšno krčmo ali varijet, kjer se shajajo mornarji. Popolnoma slučajno (vsaj po njegovem mnenju) bo tam naletel na drugega Holandca. Oba rojaka se nekaj časa razgovarjata, potem pa skleneta, da bosta skupno prebila večer. Oba imata denar, korajžno pijeta in postajata čedalje bolj zgovorna.

»Kdaj se spet odpelješ?« vpraša pri odhodu Holandec št. 2 svojega tovariša.

»Jutri.« odgovori št. 1, ne da bi pri tem kaj hudega mislil. »Stari ima že sve listine v redu.«

»Škoda,« pravi št. 2. »Potem te ne bom več videl. Na vsak način ga morava še malo pocukati.«

Zopet pričneta znova piti, št. 2 prične govoriti o možnosti, da bo svojega prijatelja srečal kdaj v kakšni drugi luki. »Povej no, kam pa se pravzaprav pelješ?« ga vpraša.

»Cardiff. Oddelek, h kateremu spada-mo, se zbira v Brestu. Natakari je slišal starega, ko je to rekel. Oddelek angleških rušilcev nas bo spremljal.«

Št. 1 je bil resno posvarjen, da ne sme odkrito govoriti s tujci. Pripovedovali so mu, da so tujci, s katerimi se kar tako seznani po lukah, pogosto vohuni. Čeprav je nevtralec in ga izid vojne prav nič ne zanima, mu njegova nevtralnost ne bo prav nič pomagala, če potopi torpedo nemške podmornice njegovo ladjo. Toda alkohol je napravil svojo dolžnost, njegova nezaupljivost je popolnoma izginila, tako da izve št. 2 marsikatero zanimivost o transportu iz Bresta. Brez posebne težave se seznani še z drugimi mornarji, ki spadajo k istemu transportu. Razen tega pa sreča v St. Nazairu neki Nemec tudi svojega rojaka, ki mu pripoveduje, da se odpelje z ladjo v Brest, kjer se bo pridružil nekemu transportu, ki gre v Cardiff. V Rochefortu pa pove iste novice neki Španec nekemu drugemu Špancu.

Šef policije in vodja roparjev

Najnovejši romunski škandal.

Romunija je doživela te dni škandal, kakršni so se dosedaj dogajali samo v Ameriki, osredje škandala pa je šef romunske tajne policije Marian Craconescu, ki je bil aretiran in izročen sodišču kot voditelj roparjev. Izdali so ga njegovi lastni pomagači, ko jih je aretirani in izdal, da bi si pridobil visoko državno odlikovanje.

Craconescu je nedavno s svojimi roparji zasnoval napad na avtomobil princa Bibesca, v katerem se je vozil tudi neki ameriški multimilijonar. Roparji so princa in Američana res napadli in oropali. Plen je bil obilen. Craconescu pa je sam vodil zasledovanje in roparje, katere je seveda dobro poznal, »izsledil« in aretirati.

Odlikovanje je res prejel in postal bi bil kmalu še minister, a njegovi roparji so sodišču dali toliko dokazov skrivde šefa tajne policije, da ga je slednji vtaknilo v zapor in ugotovilo, da je bil že več let obenem šef policije in roparjev.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Begunec. Zakaj se spominjamo Garibaldi? Človek božji, odkod ste se pa vzeli? Poglejte v zgodovino ali pa si dobite kje življenjepis tega moža, pa boste videli, kaj je bil svojemu narodu in kaj človeštvu. Ves svet se klanja spominu tega junaka svobode, čegar ime ostane nesmrtno. Giuseppe Garibaldi ni bil samo velik sin svoje domovine in svojega naroda, kateremu je utrl pot k zedinjenju in srečni bodočnosti, ampak je bil tudi patriotom vsega sveta vedno svetel zgled. Garibaldi ni bil ne enostranski ne ozkosrčen človek. Kakor je veljala njegova ljubezen Italiji, tako se je odpiralo njegovo srce pa tudi človeštvu sploh. On je bil prvi, ki je sanjal o nekaki zvezi narodov, katere sedež si je — to je zanimivo, — zamišljal v Ženevi. On je bil vnet zagovornik večnega miru, navdušen apostol arbitraže (razsodišča). Garibaldi ni bil nikak zagrižen nacionalist, ampak širokogrudni humanist. In kar zadeva njegov značaj, po pravici

piše o njem Richard Charmatz: Garibaldi je bil edinstven, požrtvovalen, nesebičen služabnik svojega naroda, ne eden tistih, ki se razležejo v podvrženosti in laskanju, ampak mož, ki je ostal zvest samemu sebi. Tako se je zdel svetu naposled kakor kak svetnik. Italija ga je visoko počastila, mu postavila nešteto spomenikov, je občutila njegovo smrt kot težko nacionalno nesrečo. Toda v zadnjem polstoletju izza Garibaldijeve smrti so se odigrali neizmerni dogodki, ki so obličje sveta popolnoma spremenili. Ali more sedanjost sploh razumeti moža kakor je bil Garibaldi, ali more prodreti v globine njegovega bistva, dometi čisto in jasno njegovo htenje? Ali je plemeniti, goreči demokrat, ta pacifist danes v resnici kaj več kot pojem, kot zgolj zgodovinski lik? Toda naj že pripada Garibaldi bolj preteklosti kot živi sedanjosti, on zato ni samo od večera, on bo tudi od jutri. Zakaj resnični narodni junaki so nesmrtni.

Dobra duša.

Cestni ropar: Takoj sto dinarjev ali vam pa razbije glavo!

Popotnik: Imam samo tisočak pri sebi. Ali mi morete izmenjati?

Nekdaj in sedaj.

NAJNOVEJŠE MODNE LISTE za poletje

Na prodaj večja množina **makulaturenega papirja**

Vprašati v upravi »Jutra« in »Večernika« Maribor, Aleksandrova 13

Dva manjša lokala

za pisarno v centru mesta iščemo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Pisarna«.

zastopniki se sprejmejo

Sotra

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Dobro držeti trajni kodri

za Din 100.—. Paradiž, Koroška cesta 7. 1857

Pozor!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem znižal cene mesu in od danes naprej prodajam govedino po Din 6.— do 8.—, teletino po Din 6.— do 8.—. Za obilen obisk se priporoča Štefan Zemljič, mesar, Kralja Petra trg 1. 1854

Vinogradno kolje, fizičlovke in vsake vrste rezan les prodaja Gnilšek, Razlagova ulica 25. 1855

Morske ribe vsak dan sveže in različne pri Povodniku, Rotovski trg 8. 1858

Rakova rižota vsaki ponedeljek ob 19. (7.) uri pri Povodniku, Rotovski trg 8. 1859

Oddam lepo veliko sobo s kuhinjo za Din 250.— in sobo s šte-dilnikom za Din 150.—. Pobrežje pri Mariboru, Zrkovska cesta 24. 1856

Dve lepi svetli sobi, pripravi za pisarno, separiran vhod iz stopnišča oddam. Gosposka ulica 11 1864